

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. ... ügyvéd) által képviselt ... felperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. március 30. napján kelt 9.G.43.071/2015/53. számú ítélete ellen a felperes részéről 54. sorszámon, az alperes részéről 55. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperes marasztalását 86.645.919 (Nyolcvanhatmillió-hatszáznegyvenötezer-kilencszáztizenkilenc) forintról 99.513.517 (Kilencvenkilencmillió-ötszáztizenháromezer-ötszáztizenhét) forintra, a késedelmi kamatfizetéssel terhelt részösszegek tekintetében 75.302.910 (Hetvenötmillió-háromszázkettőezer-kilencszáztíz) forintról 82.965.000 (Nyolcvankettőmillió-kilencszázhatvanötezer) forintra, 1.250.000 (Egymillió-kettőszázötvenezer) forintról 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forintra, 1.730.905 (Egymillió-hétszázharmincezer-kilencszázöt) forintról 3.461.809 (Hárommillió-négyszázhatvanegyezer-nyolcszázkilenc) forintra, 450.000 (Négyszázötvenezer) forintról 900.000 (Kilencszázezer) forintra, 150.000 (Egyszázötvenezer) forintról 300.000 (Háromszázezer) forintra, 20.954 (Húszezer-kilencszázötvennégy) forintról 41.908 (Negyvenegyezer-kilencszáznyolc) forintra, 40.000 (Negyvenezer) forintról 80.000 (Nyolcvanezer) forintra, 5.243.650 (Ötmillió-kettőszáznegyvenháromezer-hatszázötven) forintról 8.264.800 (Nyolcmillió-kettőszázhatvannégyszázötven) forintra felemeli, 2.457.500 (Kettőmillió-négyszázötvenhétezer-ötszáz) forintról 1.000.000 (Egymillió) forintra leszállítja; az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 5.989.800 (ötmillió-kilencszáznyolcvankilencezer-nyolcszáz) forintról 312.544 (Háromszáztizenkettőezer-ötszáznegyvennégy) forint, valamint 1.355.500 (Egymillió-háromszázötvenötezer-ötszáz) forint + áfa összegre leszállítja; egyebekben helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 341.380 (Háromszáznegyvenegyezer-háromszáznyolcvan) forint + áfa másodfokú perköltséget; kötelezi a felperest 2.275.000 (Kettőmillió-kettőszázhetvenötezer) forint, az alperest 225.000 (Kettőszázhuszonötezer) forint le nem rótt jogorvoslati illeték Magyar Állam javára külön felhívásra történő megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében előadottak szerint a Fővárosi ...gal (a továbbiakban: Megrendelő) tűzoltósági riasztási információs informatikai rendszer korszerűsítésére és továbbfejlesztésére fővállalkozóként 2009. július 17-én megkötött vállalkozási szerződése - a hardver és a dobozos szoftverek szolgáltatásán túlmenő - teljesítésébe az alperes jogelődjét vonta be 2009. szeptember 28-i alvállalkozási szerződéssel, melyben a ... alvállalkozó ...ban már alkalmazott szoftver magyarországi viszonyokra átalakítását, a Megrendelő igényeit kielégítő adaptálását vállalta. A Megrendelő a részére szolgáltatott rendszer 2010. november 2-án indult és 2010. november 25-én leállított sikertelen éles üzemű próbáját követően a szerződésszerű teljesítés felszólítás ellenére történő elmaradására hivatkozással a fővállalkozási szerződéstől elállt.

A Megrendelő és a közte kialakult jogvitában a Zalaegerszegi Törvényszék hozott 4.G.40.042/2014/43. számon ítéletet, melyet a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.011/2015/3. számú ítéletével helybenhagyott (a továbbiakban: előzményi per), a jogerős ítélet szerint az elállás az 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 49.§ (3) bekezdése alapján jogszerű volt, a Megrendelő meghíusulási kötbér (29.840.000 forint) és vállalkozói díj visszafizetése (137.500.000 forint-16.734.180 forint) iránti keresete mindösszesen 150.605.820 forint erejéig megalapozottnak bizonyult. Az előzményi perben lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás szerint az alvállalkozó által leszállított szoftver alkalmatlan volt a Megrendelői felhasználásra, a szoftverhibák eredményes kijavítása elmaradt, mely a fővállalkozási jogviszony felbontására, jogszerű elállásra vezetett. Az alvállalkozási szerződésben egyértelműen rögzítették, hogy az alvállalkozó teljesítése kizárólag akkor szerződésszerű, ha az informatikai szoftver a fővállalkozási szerződésben foglaltaknak maradéktalanul eleget tesz, azaz lehetővé teszi a fővállalkozó szerződésszerű teljesítését. Utóbbi a jogszerű Megrendelői elállással meghíusult, így az alvállalkozási szerződés teljesítéséhez fűződő hatályok nem állhattak be, ezen jogviszony is lehetetlenült, az ezzel oksági kapcsolatban bekövetkezett felperesi vagyonsökkenésért pedig a szerződésszegő alvállalkozó jogutódjaként az alperes helytállni tartozik.

A felperes a kárigényét - melyet arra alapított, hogy amennyiben az alvállalkozó szerződésszerűen teljesít, akkor elállás hiányában egyfelől nem kerül sor az előzményi perre, mely az őt marasztaló határozatokban foglaltakon (150.605.820 forint, 3.461.809 forint, 900.000 forint) túl a pervesztességéből adódóan részére meg nem ítélt jogorvoslati illeték, igazságügyi szakértői, magánszakértői és ügyvédi költséggel járt (2.500.000 forint, 300.000 forint, 41.908 forint, 80.000 forint, 4.915.000 forint, 10.487.300 forint), másfelől hozzájuthatott volna a fővállalkozási szerződésben meghatározott vállalkozói díja utolsó részletéhez (49.000.000 forint) - a 2015. december 17-én kelt keresetfelemelésében I-X. pontban részletezte.

Az alperes vitatta, hogy jogutódja szerződést szept, állítása szerint a Megrendelői elállásra felperes szerződésszegése következtében került sor. Az alvállalkozási szerződés megfelelően teljesített, a szerződésszerű teljesítés hatálya beállt, ebből következően felperes egyfelől megfizetni tartozik az alvállalkozói díj ki nem egyenlített 42.500.000 forint összegét, másfelől az előzményi perben a támogatása érdekében történt beavatkozással felmerült ügyvédi költségét, 10.759.680 forintot kárként megtéríteni tartozik, mely követelések és járulékaik iránt az alperes viszontkereseti kérelmet terjesztett elő.

A díjkövetelése tekintetében a viszontkeresetét akként módosította, hogy az alvállalkozási szerződés 3.4. pontjában rögzített kockázattelepítést sérelmezve az alvállalkozási szerződés jóerkölsbe ütközés miatti semmisségére hivatkozva hatályossá nyilvánítást, ennek keretében 42.500.000 forinthez történő hozzájuttatását, érvényesség esetére pedig felperes ugyanezen összegű pénzbeli

ellenszolgáltatás teljesítésére kötelezését kérte.

Az elsőfokú bíróság 2017. március 30. napján kelt 9.G.43.071/2015/53. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 86.645.919 forintot, és ebből 75.302.910 forint után 2011. február 17-től, 1.250.000 forint után 2015. március 2-től, 1.730.905 forint, 450.000 forint, 5.243.650 forint után 2015. június 30-tól, 150.000 forint után 2011. október 17-től, 20.954 forint után 2014. január 3-tól, 40.000 forint után 2014. május 28-tól, 2.457.500 forint után 2014. február 9-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát; a keresetet ezt meghaladóan, a viszontkeresetet teljes egészében elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.989.800 forint perköltséget, megállapította, hogy a felek ezt meghaladóan az előlegzett perköltséget maguk viselik.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a szerződő felek között az Szjt. 1. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó munka megrendelésével az Szjt. V. fejezetében szabályozott felhasználási szerződés jött létre, így az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) azokban a kérdésekben volt alkalmazható, amelyeket az Szjt. nem szabályozott.

A keresettel és a viszontkeresettel érvényesített jogokra figyelemmel felperes azt tartozott bizonyítani, hogy az alvállalkozási szerződéses kötelelem a teljesítés hatályainak beállta nélkül - és annak hiányában - átalakult kártérítési kötelemmé, illetve állított károsodása az alvállalkozó kötelemszegésével oksági kapcsolatban következett be; alperes elsődlegesen a semmisség jogi tényét, másodlagosan azt tartozott igazolni, hogy díjkövetelési joga megnyílt és érvényesíthető, valamint felperes kötelemszegésével oksági kapcsolatban következett be az állított károsodása.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alvállalkozási szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe nem ütközik, a fő- és alvállalkozási szerződésben vállalt szolgáltatás elkülönült egymástól akkor is, ha a fővállalkozó csak az alvállalkozói munka eredményét felhasználva teljesíthette a saját szolgáltatását. Az érvényesnek tekintett alvállalkozási szerződés teljesítését felperes indítványára az előzményi perben kirendelt ..., az alperes indítványára ... igazságügyi szakértők kirendelésével vizsgálta.

Az előzményi perben írásbeli szakvéleményt készítő ... a tárgyaláson nyilvánított szakértői véleményt arra vonatkozóan, hogy mely hibajelenségek vezettek az elállásra, az alvállalkozó szolgáltatása hibásnak minősült-e. Az ekörbeni szakértői konklúzió több napon át folytatott helyszíni vizsgálat eredményeként került levonásra, a szakértői következtetés egyértelműen az volt, hogy a Megrendelő éles üzemben nem tudta használni és nem tudja hasznosítani a szolgáltatott szoftvert, és az egy-két hónapon belül nem is lett volna alkalmassá tehető. A magyar viszonyokra való implementálást ötszáz elemből álló követelménylista határozta meg, a szoftver azonban valamennyi követelményt nem teljesítette, a tesztjegyzőkönyvekből kitűnő hibajelenségekből levonható az a következtetés, hogy a követelmények nem kielégítettek a lista szerint, és mivel az alvállalkozó készítette a szoftvert, kizárólag az ő teljesítésének a hibájával összefüggő volt a hibajelenségek oka. Ahhoz, hogy az egyedi fejlesztésű szoftverhez hozzá lehessen nyúlni, szükséges a forráskóddal való rendelkezés, illetve szakmai ismeret, a szakértő szerint a forráskódot Magyarországra nem is hozták el, távfelügyeleti rendszeren, illetve helyszíni számítógépen keresztül kísérelték meg a rendszer módosítását, forráskód hiányában pedig nem lett volna lehetséges az egyedi fejlesztésű szoftverhez a hozzáférés. Az igazságügyi szakértő egyértelműen igazolta, hogy a tesztelési tervben előzetesen nem jelzett hibák is előjöttek a működés során, ezért éles üzemben nem volt alkalmas a működtetésre; a felperes megrendelője 72 órás teszt és a javítások után szakmailag is indokoltan és okkal következtethetett arra, hogy néhány hónapon belül nem lesz megfelelő a javításokkal sem az elérni kívánt cél teljesítésére.

... írásbeli szakvéleménye elkészítéséhez figyelembe vette az előzményi perben kirendelt igazságügyi szakértő által feltárt hibák okait, valamint kiértékelte az informatikai rendszer korszerűsítésére vonatkozó ajánlattételt és koncepciót is. Egyértelműen nyilatkozott abban, hogy

hiányos előkészítés és hibás tervezés vezetett olyan mennyiségű és jellegű hibákhoz, amelyek miatt a Megrendelő elállt a szerződéstől. Álláspontja szerint olyan szerződést írtak alá, amelynek teljesülésében nem lehettek biztosak, szakmai szempontból mindketten hibáztak, a szerződésben rögzített követelmények megvalósítása előreláthatóan kétséges volt. A felperes a projekt gyakorlati kivitelezését teljes egészében az alvállalkozóra bízta, így a szakmai munkától nagyrészt elzárkózott, az egyeztetéseken ugyan részt vett, de az alperes szerint érdemi munkát nem végzett. A pontos projektbeli szerepe egyébként a felek között vita tárgyát képezte, mely nem szakmai alapon döntendő el; véleménye szerint szakmai szempontból a felperes is hibázott, de végül a Megrendelő elállását a szoftverben fellépő hibák okozták.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szakértő meghallgatása eredményével is fenntartott szakvélemény ellentmondástól mentesen bizonyította, hogy mindketten elkövettek hibákat, a mindkét fél érdekkörében megjelenő hiányosságok eredményezhették a teljesíthetetlenséget. A szakértő egyetlen rendszertervet vizsgált, az nem tartalmazott olyan részleteket, amelyekből következően a szoftver követelményeknek való megfelelését vizsgálni lehetett volna, a specifikáció rögzített ugyan követelményeket, a teljes részletek azonban hiányoztak. Alapvetően nem a rendszertervnek, a specifikációnak kellett megfelelnie a szolgáltatásnak, hanem a Megrendelő követelményei szerinti elvárásokat kellett volna kielégíteni. A szakértő nem vizsgálta a régi rendszert, de nyilvánvaló volt, hogy a Megrendelő nem kívánt lemondani a már általa alkalmazott és ismert funkciókról az új szoftveres rendszerben sem, a fejlesztőnek lett volna lehetősége az új rendszer megvalósításakor egy már meglévő rendszer módszereinek, folyamatainak átvételére, adaptációjára.

Az elsőfokú bíróság arra vont le következtetést, felperes eredményesen bizonyította, hogy a felhasználásra alkalmatlan alvállalkozói szolgáltatás teljesítésével összefüggésben következett be a vagyonában károsodás, az előzményi perben meghozott ítélet alapján részben pénzbeli szolgáltatás visszatérítésére, részben mellékkötelezettség teljesítésére volt köteles késedelmi kamatokkal együtt. A Megrendelő elállása a fővállalkozási szerződést a Ptk. 320. § (1) bekezdése szerint felbontotta, az a Ptk. 319. § (3) bekezdése alapján a megkötésére visszamenőleges hatállyal megszűnt, a teljesített szolgáltatások tehát visszajártak. A fővállalkozási szerződés felbontása azzal a következménnyel is járt, hogy az alvállalkozási szerződésben sem állhattak be az alvállalkozó teljesítéséhez fűződő hatályok, az utóbbi szerződés teljesítése lehetetlenné vált, melynek oka az alvállalkozói szolgáltatás felhasználásra alkalmatlansága volt, ezért felperes a Ptk. 312. § (2) bekezdésével nevesített kárfelelősségi alapon jogszerűen igényelte kára megtérítését. Az elsőfokú bíróság a károsodás megszüntetésének követelését jelentő jog megítélésénél figyelembe vette az alperes indítványára kirendelt igazságügyi szakértő azon véleménynyilvánítását, hogy a hiányos előkészítés és hibás tervezés vezetett olyan mennyiségű és jellegű hibákhoz, amelyek miatt a Megrendelő elállt, továbbá azt, hogy szakmai szempontból mindkét fél hibázott, mert a szerződésben rögzített követelmények megvalósítása előreláthatóan kétséges volt. A felperes a fővállalkozási szerződéses kötelemből származó kár bekövetkeztében közrehatott, azonban az alvállalkozási szerződés megrendelőjeként bizonyítottan szerződésszegést nem követett el. Az elsőfokú bíróság ..., ..., ... tanúvallomása és a lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás eredménye együttes értékelése és mérlegelése alapján arra az álláspontra jutott, hogy a Ptk. 340. § (1) bekezdése alkalmazásával nem kötelezhető az alperes azon kárrész megtérítésére, amely abból származott, hogy a felperes sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható lett volna. A szakértői véleménynyilvánítás eltérő arányszámot nem igazolt, ezért 50-50%-os kármegosztást tartott indokoltnak, és arra vont le következtetést, hogy a keresettel érvényesített követelés - a 49.000.000 forint elmaradt vagyoni előny kivételével - 50%-a kárként alappal követelhető, az elmaradt vagyoni előny vonatkozásában viszont nem igazolt, hogy ehhez az összeghez a felperes a költségek és terhek levonása után bizonyosan hozzájutott volna, így az ennek megfizetésére irányuló keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, számításba

véve a lerótt eljárási illeték, az ügyvédi munkadíj, az előlegzett szakértői és tolmácsolási költségeket.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, alperes keresete szerinti teljes marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kármegosztást alaptalanul alkalmazta és tévesen utasította el az elmaradt vagyoni előny iránti követelését.

Mind a jelen, mind az előzményi perben bizonyítást nyert, hogy az alvállalkozó által közvetlenül a Megrendelőhöz telepítendő szoftver nem a követelményjegyzéknek megfelelően működött. Az előzményi perben eljáró elsőfokú bíróság az ítéletében rögzítette, hogy a fővállalkozási szerződés teljesítéséhez az alperes jogelődje gyártotta és szállította le a programot, és a lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás eredménye alapján akként foglalt állást, hogy a szoftver feltárt hibái akadályozták a rendeltetésszerű használatát. A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően állapította meg, hogy az alvállalkozó által gyártott program az éles üzemi használatra az elálláskor nem volt alkalmas, nem felelt meg a fővállalkozási szerződésben megszabott műszaki paramétereknek, funkcionális elvárásoknak. Az alvállalkozó ugyan folyamatosan végezte a feltárt hibák kijavítását, ez azonban - a 2010. november 30-a és december 16-a között felvett projekt jegyzőkönyvek tanúsága szerint - nem vezetett eredményre. Jelen perben kétségmentesen bizonyítást nyert, hogy felperes a fővállalkozási szerződésben vállalt saját projekt feladatait teljesítette, a Megrendelő ezzel kapcsolatban kifogást nem emelt - ezt támasztotta alá ... tanúvallomása - ebből okszerűen következik, hogy a Megrendelő elállására vezető hibák a projekt szoftverfejlesztési részének a hibás teljesítéséből eredhettek. A Megrendelőhöz telepítendő szoftver - amely ...ban több helyen üzemelő, meglévő szoftvernek a Megrendelő előzetesen írásban rögzített követelményeihez történő adaptálását igényelte - fejlesztése, adaptálása, előkészítése, tervezése és kivitelezése az alvállalkozási szerződés 5.1. pontjában foglaltaknak megfelelően az alvállalkozó feladatkörébe tartozott, ezért amennyiben az előkészítés és tervezés hiányos vagy hibás volt, azért az alvállalkozó lehetett felelős. A felperes a szoftverfejlesztés előkészítésében, tervezésében, kivitelezésében semmilyen módon nem tudott közreműködni, mert az ezzel kapcsolatos munkavégzés a szoftver forráskódjával rendelkező alvállalkozó kompetenciájába tartozott. A hiányos előkészítés és hibás tervezés tehát az alperes érdekkörébe tartozó körülménynek minősül, erre hivatkozással helytelen felperes közrehatásának a megállapítása, és erre alapítva kármegosztás alkalmazása.

A fentiekben túlmenően a Megrendelő elállásához vezető programozási hibák nem állnak oksági kapcsolatban ... igazságügyi szakértő azon megállapításaival, amelyre hivatkozással az elsőfokú bíróság a kármegosztásról döntött. A feltárt programozási hibákat ugyanis nem az előkészítés és tervezés hiányossága, hanem a megvalósítási fázisban hibás programozói kivitelezés okozta. Az alvállalkozási szerződés 2.1. pontjában rögzített szoftverfejlesztési és adaptálási kritériumok az alvállalkozási szerződés megkötését megelőzően már tudottak voltak, az alvállalkozó ezek ismeretében vállalt teljesítésre kötelezettséget. ... igazságügyi szakértő a 2013. október 2-i szakvéleményében konkrétan megjelölte (16-18. oldal), hogy a szoftver helyszíni vizsgálatánál milyen hibákat detektált, és ezek az alvállalkozó által ismert követelményjegyzék mely előírásába ütköztek. A hibák nem a követelményjegyzék hiányosságából, a tervezés hibájából, az alvállalkozó elvárásokra vonatkozó ismeretének a hiányából eredtek, hanem egyszerűen hibás programozásnak minősültek, azokra a felperesnek semmilyen ráhatása nem lehetett, így a károsodásban történő közrehatása ez okból is kizárt.

Kármegosztás alapjául szolgáló, a szerződéskötés során felperes terhére róható hiba a szakértői véleménynyilvánítással ellentétben ténylegesen nem állt fenn, a felperes ugyanis az alvállalkozási

szerződés megkötésekor kellő gondossággal járt el, az alvállalkozó ...országi szoftverfejlesztő referenciáira tekintettel nem volt oka alappal kételkedni partnere teljesítőképességében. Az informatikai rendszerintegrációs projektek során általánosan követett gyakorlat szerint járt el, amikor már egy meglévő és működő szoftver gyártójával és fejlesztőjével szerződött szoftveradaptációs munka megvalósítására, és a gyártó szerződéses garanciákat vállalt a projektfeladatok megvalósítására. ... igazságügyi szakértő a 2013. október 2-i szakvéleményében rögzítette, hogy nem új program elkészítéséről, hanem már meglévő adaptálásáról volt szó, az alvállalkozó arra vonatkozó megfelelési nyilatkozatot tett, hogy a megajánlott rendszer a követelményeket teljesíti, ebből következően az eredeti rendszer vagy eleve tudta az adott követelményeket vagy a fejlesztő világosan látta a módosítás módját és erőforrás igényét.

Álláspontja szerint kellően bizonyította, hogy az alperes kárfelelősségébe tartozóan nem jutott hozzá a fővállalkozási szerződés teljesülése esetén részére fizetendő utolsó vállalkozói díjrészlethez.

A fent kifejtettek szerint okszerűen igazolt, hogy az alvállalkozási szerződés megfelelő teljesítése esetén nem kerül sor elállásra, és a felperesnek járó vállalkozói díj teljes egészében kiegyenlítés nyer. A felperes az önálló projektrészét a Megrendelői elállás időpontjáig szerződésszerűen teljesítette, ekörben kifogás nem merült fel, a részéről további munkavégzésre, eszközbeszerzésre, kivitelezésre nem kellett sort keríteni, elvégzendő feladatok hiányában pedig erre jutó költségek és kiadások sem terhelték már, azaz a fővállalkozói díj utolsó részlete a keresettel követelt vagyoni előnyhöz juttatta volna.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, elsődlegesen a viszontkeresetének történő helyt adást, a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a kármegosztás arányának 72-28%-ra történő módosítását, és a kárszámítás során az érvényesített kártételek közül a bruttó 10.487.300 forint ügyvédi munkadíjat bruttó 8.264.800 forintra, a bruttó 4.915.000 forint magánszakértői díjat bruttó 1.000.000 forintra kérte csökkenteni.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az érvénytelenségi viszontkereseti kérelmét nem kellő indokolással utasította el, nem részletezte, miért nem osztotta azon álláspontját, hogy az alvállalkozási szerződés 3.4. pontjában foglalt kikötés - a kockázat teljes egészében alvállalkozóra telepítése - nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközést eredményez.

Amennyiben a kikötés nem semmis, akkor sem értelmezhető akként, hogy a felperes ne fogadhatná el a teljesítést azt megelőzően, hogy tőle a Megrendelő a rendszert átvette. A felperes az alvállalkozótól a szoftvert átvette, aláírta az átadás-átvételi jegyzőkönyvet hibajegyzék nélkül, és ezt követően kísérelte meg továbbadni a Megrendelő részére. A 2010. november 2-án kelt jegyzőkönyv igazolja, hogy az alvállalkozási szerződés 1. számú mellékletét képező ütemterv utolsó lépése valósult meg, az új rendszerbe való csatlakozás, ezt követte volna a támogatási szerződés megkötése, amelyre nem került sor. Állítása szerint nem éles üzemű tesztre való, hanem éles üzemű átadás, azaz teljesítés történt, mely megalapozza a viszontkeresettel követelt vállalkozói díj követelését és a kárigényét. Az igazolt teljesítést nem befolyásolja, hogy a Megrendelő nem vette át a felperestől a fővállalkozási szerződés tárgyát, mert kizárólag a felperes felróható magatartásának a következménye, hogy a rendszer nem felelt meg az elvárásoknak, a fővállalkozói mulasztásokban megmutatkozó szerződésszegések vezettek a Megrendelői elállásra. ... igazságügyi szakértő egyértelműen alátámasztotta, a specifikáció nem volt kellően részletes ahhoz, hogy annak alapján a Megrendelő igényeinek megfelelő szoftvert elő lehessen állítani. Az igények tisztázása és az alvállalkozó felé történő pontos közvetítése a projektvezetést vállaló felperes feladata és felelőssége volt. Az elsőfokú bíróság tévesen vont le következtetést a felperesi szerződésszegés hiányára, a projektvezetési feladatok teljesítésének az elmulasztásával ugyanis szerződésszegést követett el, és ez vezetett a projekt bukásához. Mindebből következően nem helytálló az 50-50%-os kármegosztás, az alvállalkozó ugyanis minden tőle telhetőt megtett a teljesítés érdekében, a felperes volt az, aki nem mérte fel kellően a szerződés aláírásakor, hogy mit vállal, és nem tett eleget elvárható módon

annak, hogy a feladatokat megfelelően definiálja, a specifikációt kellően kidolgozza, illetve ebben közreműködjön. A felperes a szoftver fejlesztése során az egyes fázisok átadásakor nem jelezte a hibákat, valamennyi fázis végén aláírta az átadás-átvételi jegyzőkönyvet a teljesítést elfogadva. Állítása szerint az elégtelen projektvezetés mellett a felperes a hardver környezetet sem biztosította a szoftver megfelelő működéséhez, így az alvállalkozó felelősségi körébe tartozó applikáció működése lehetetlen volt.

Amennyiben a teljes kárfelelősség nem állapítható meg a felperes terhére, abban az esetben sem fogadható el az azonos mértékű kármegosztás, helyette 72-28%-os arány lenne megfelelő, figyelembe véve, hogy a felek az elállásig milyen arányban részesültek a vállalkozói díjból. A felperes a 149.200.000 forint + áfa fővállalkozói díjából 110.000.000 forint + áfa összeghez jutott hozzá, melyből az alvállalkozónak 42.500.000 forint + áfa összeget fizetett meg. Álláspontja szerint nem hagyható figyelmen kívül, hogy a szoftver szolgáltatás felperes által állított teljes azonossága folytán a díjazás feltűnő aránytalanságot mutatón elterő, a felperes ugyanis ugyanazon projektrész elvégzéséért nagyobb összegű díjazásra volt jogosult, mint az alvállalkozó.

A keresettel érvényesített kártételek közül az ügyvédi munkadíj kimutatás nem pontos, a havi átalánydíj-elszámolás részben átfedést mutat, részben órakimutatást nélkülöz, illetve eltúlzott. A magánszakértői díj pedig az alperes által igénybe vett magánszakértők és a jelen perben kirendelt igazságügyi szakértők díjazására tekintettel ugyancsak eltúlzott, a piaci ár feletti.

Kifogásolta, hogy a perköltségre vonatkozó döntés nem tükrözi az azonos pervesztességi-pernyertességi arányt, nem érthető, hogy milyen számítás eredményeként jött ki az alperesre eső 5.989.800 forint perköltség, különösen a 3.500.000 forint ügyvédi munkadíj és a 44.800 forint szakértői költség számítása nem egyértelmű, figyelemmel az elsőfokú eljárásban a felperes és az alperes által előlegezett költségekre.

A fellebbezésekben részletesen kifejtett érvelések ismétlését tartalmazó fellebbezési ellenkérelmekben a peres felek kölcsönösen vitatták egymás fellebbezése megalapozottságát.

A felperes fellebbezése részben megalapozott, az alperes fellebbezése túlnyomó részt alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, az abból levont jogi következtetése azonban csak részben helytálló.

Az alperesi fellebbezésben foglaltaktól eltérően az alvállalkozási szerződés jóerkölsbe ütközés miatti semmissége megállapítására alapot adó körülmény nem áll fenn, a Ptk. 200. § (2) bekezdése közérdekbe ütköző törekvés, a társadalom értékítéletét sértő szerződéses cél megvalósulásának szab gátat, a vitatott 3.4. pont pedig ezek egyikére sem enged következtetni. A 2009. július 17-i és a 2009. szeptember 28-i szerződések tartalmi egybevetéséből egyértelmű, hogy az alvállalkozási jogviszony létrehozására kizárólag a fővállalkozási szerződés megkötésére tekintettel került sor, a kifejezetten tűzoltósági felhasználásra megrendelt alvállalkozói szoftver a felperes számára önmagában nyilvánvalóan nem, csak az általa vállalt projekt részeként képviselt értéket - a Megrendelő speciális rendszerintegrációs elvárásaira tekintettel azt máshol nem hasznosíthatta volna -, továbbá mivel saját szolgáltatása nyújtásához elengedhetetlen volt az alvállalkozó szerződésszerű teljesítése, melynek ellenőrzésére csak a rendszer Megrendelőhöz telepítése és sikeres próbaüzem alapján nyílhatott mód, nem ütközik jóerkölsbe az alvállalkozói teljesítés felperesi elfogadásának a Megrendelő elfogadásához kötése. Kétségtelen, hogy a szerződéses kikötés, a teljesítések szoros egymásra épülése a díjhoz jutás tekintetében kockázatot rejt, ugyanakkor - mivel a Megrendelői átvétel nem volt bármely okból megtagadható - azt az alvállalkozó a saját teljesítésre képessége ismeretében felmérhette, és a vállalt feladat szerződésszerű megvalósításával ki is zárhatta, ezért a kockázat telepítését kifogásoló fellebbezési érvelés nem foghat helyt.

Mindezen indokkal kiegészülve helytálló az ítéleti döntés az érvénytelenségi viszontkereset alaptalanságára vonatkozóan, helyesen járt el tehát az elsőfokú bíróság, amikor az alvállalkozási szerződés 3.4. pontjában foglaltakat érvényesnek és irányadónak tekintve bírálta el a perbeli jogvitát.

Súlytalan az alperes arra vonatkozó fellebbezési okfejtése, hogy 2010. november 2-án a felperes a szoftver átvételével a teljesítést elfogadta, megvalósult az ütemterv utolsó lépéseként az új rendszerbe való csatlakozás. Ezzel szemben az alvállalkozási szerződés 3.4. pontjában foglaltak fent kifejtettek szerinti érvényesülése folytán joghatást kiváltónak a Megrendelői elfogadást kell tekinteni, a fővállalkozási szerződés ütemtervének utolsó lépése pedig a teljes körű migráció végrehajtása és az éles üzemi átadás volt. Az előzményi perben hozott 4.G.40.042/2014/43. számú ítéletből és ... 2016. január 8-i tanúvallomásából kitűnően az éles üzemi használat 2010. október végén kezdődött meg, majd három napra megszakították, a november 2-án visszaállított valós üzemi használatot a Megrendelő november 25-én a tűzoltóság biztonságos működését veszélyeztető ismétlődő és új hibák miatt leállította, a továbbiakban az éles üzemet nem engedte, a régi és az új rendszer párhuzamos üzemtechnikai kivitelezhetőségének a hiányában nem vállalta az esetleges kockázatokat, visszatértek a rendszer biztonságos környezetben való teszteléséhez, melynek - a várt eredmények elmaradására alapított - 2011. február 17-i Megrendelői elállás vetett véget.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fentiekből a rendszer éles üzembe állítása megállapítható, de a lefolytatott igazságügyi szakértői vizsgálat eredménye alapján az is, hogy nem bizonyult hibamentesen működőképesnek, az elvárt valós üzemi eredmény tartós elérése hiányában pedig a régi rendszer tényleges - a fővállalkozó végteljesítését eredményező - leállítására nem kerülhetett sor, az éles üzem csak időlegesen állhatott fenn.

Minderre figyelemmel alaptalan az alperes azon fellebbezési érvelése, hogy a 2010. november 2-i átadás-átvételi jegyzőkönyvvel igazolt a saját teljesítése hatályának akkori beállta és a viszontkeresettel érvényesített vállalkozói díja esedékessé válása.

A fővállalkozási szerződés jogszerű - az Szjt. 49. § (3) bekezdésén alapuló - Megrendelői elállás következtében, a fővállalkozó teljesítése hatályának beállta nélküli megszűnése az előzményi perben meghozott jogerős ítélettel elbírált, vitássá nem tehető tény, melyre a felperes egyfelől a lehetetlenülés miatti alperesi kárfelelősséget megalapozó, másfelől az alvállalkozói teljesítés hatályának és a díjfizetési kötelezettségének a beálltát kizáró körülményként hivatkozott, mellyel szemben az alperest a keresettel szembeni védekezése és a viszontkeresete alátámasztására annak kétségmentes igazolása terhelte, hogy a projekt nem, vagy nem csak az általa szolgáltatott szoftver részében volt hibás, a Megrendelői elállás a felperes magatartására vezethető vissza, ezen bizonyítási kötelezettségének azonban az alábbiak szerint nem tett eleget, így a viszontkereset elutasítására mind az alvállalkozói díj, mind a kárigény vonatkozásában helytállóan került sor.

A megrendelői elállásra vezető okok vizsgálatára a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján a felperes indítványára kirendelt ... igazságügyi szakértő a 2016. január 8-i tárgyaláson - az előzményi perben készített írásbeli szakvéleményét teljes egészében fenntartva - egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a feltárt hibajelenségek az alvállalkozó teljesítésével összefüggésben, túlnyomórészt implementációs hibaként jelentkeztek, a szoftver működésének a befolyásolására felperesnek nem, kizárólag a forráskóddal rendelkező alvállalkozónak volt módja; a szakértői vizsgálat céljából rekonstruált rendszer - melyhez szolgáltatott hardvert az alperes ellenőrzött - biztosította a szoftver elálláskori működésének, a specifikációnak megfelelése felmérését, és annak eredményéből azon szakmai következtetés levonását, hogy a szoftver egy olyan kritikus üzemben, mint a tűzoltóság, teljes biztonsággal nem alkalmazható.

Az alperes indítványára kirendelt ... igazságügyi szakértő - kiértékelve a rendszer korszerűsítésre

vonatkozó ajánlattételt - hiányolta a specifikáció, a tervezés és előkészítés kellő részletességét, mindkét felet terhelő hibaként nevesítve, hogy kétségesen megvalósítható szerződést kötöttek, és bár véleménye szerint a hiányos előkészítés és hibás tervezés vezetett olyan mennyiségű és jellegű hibákhoz, amik miatt a Megrendelő elállt, ugyanakkor azt is rögzítette, hogy végül az elállást a szoftverben fellépő hibák okozták.

Az igazságügyi szakértői bizonyítás fentiek szerinti eredménye a projekt hardver feladatának a teljesítése tekintetében hiányosságot, hibát nem tárt fel - ennek további alátámasztására helytállóan hivatkozott a felperes ... 2016. január 8-i tanúvallomásában foglaltakra is -, így felperes saját szolgáltatása a Megrendelői elállásra részben sem vezethetett, az alperes e körben kifejtett fellebbezési érvelése tehát nem megalapozott.

A perben nem volt vitás, hogy a fő- és alvállalkozási szerződéssel elkészíteni vállalt rendszer műszaki tartalmát a pályázati dokumentációban szereplő, a tárgyalások és a teljesítés során pontosított követelménylista (specifikáció) határozta meg.

... igazságügyi szakértő szerint a követelményeknek megfelelő szoftver előállításához részletekérdéseket kellett volna tisztázni, amely intenzívebb előkészítést igényelt volna; a projekt megvalósításának fejlesztési igényét a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehetett előzetesen reálisan megbecsülni, a néhány hónapos határidő tarthatósága erősen kétséges volt; a hiányos specifikáció alapján elindított munka pillanatában megpecsételődött a projekt sorsa.

Ezzel szemben ... igazságügyi szakértő véleménye szerint, mivel nem új program elkészítéséről, hanem egy már meglévő magyar viszonyokra való adaptálásáról volt szó, és az ajánlattételi, tárgyalási szakban feltett kérdésekből, azokra adott válaszokból kitűnően az eredeti rendszer vagy eleve tudta az adott követelményt, vagy a fejlesztő világosan látta a módosítás módját és erőforrás igényét, arra vont le következtetést, hogy az eredeti fejlesztő csapat rendelkezésre állása esetén nem volt irreálisan rövid az egyébként szoros 8-9 hónapos átfutási idő.

Ezzel összhangban nyilatkozott az alperes is a ... igazságügyi szakértő által tartott helyszíni szemle során akként, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján számára a határidő teljesíthetőnek tűnt maximális erőbedobás mellett; 2009. szeptember 22-e után, a bemutató során kiderült, hogy a megrendelő és az alperes specifikációra vonatkozó értelmezése jelentősen különbözik, ezek után megnövelték a projektre szánt erőforrásaikat, hogy kielégítsék a Megrendelő igényeit, nem kérték másik határidő kijelölését figyelemmel arra, hogy a szerződés már alá volt írva.

A fentiekből következően a teljesítés menetében pontosított Megrendelői igények ismeretében sem tekintette az alvállalkozó kétségesnek a vállalását, ennek további alátámasztására szolgál, hogy a specifikáció részletezettségének a hiányára, illetve a fejlesztési igények módosulására alapítottnan nem élt az alvállalkozási szerződés 5.12. pontjában meghatározott előrehaladási jelentéstétellel, melyet a szerződésszerű teljesítését előre láthatóan késleltető vagy veszélyeztető tényező felmerülése esetén nyújthatott volna be a szükséges intézkedések megtétele érdekében a fővállalkozóhoz. Utóbbi a projekttagok közötti kapcsolattartásra és a projekt adminisztrálására volt projektvezetőként köteles, a szoftverrel kapcsolatos szakmai munka elvégzése az alvállalkozási szerződés 5.14. pontjában rögzített - a tervezésre is kiterjedő - részfeladatokkal meghatározottan kizárólag az alvállalkozóra tartozott. Arra vonatkozó bizonyíték nem áll rendelkezésre, hogy az alvállalkozó teljesítését akadályozva, a projektvezetési kötelezettségét megszegve a felperes nem közvetítette a Megrendelői igényeket. A perben meghallgatott tanúk vallomásából egyértelmű, hogy a projekttagok közötti kommunikáció működött, egyfelől személyes egyeztetéseken, másfelől az alvállalkozó által biztosított ... elnevezésű hibaközlő rendszeren - melyben rögzített adatlapok vizsgálatával nyilvánított véleményt ... igazságügyi szakértő - keresztül zajlott. ... alperesi tanú éppen azt kifogásolta, hogy a fejlesztés végig a Megrendelő visszacsatolása alapján folyt, ...fel egyeztettek, felperes a fővállalkozói szolgáltatására, a hardverre összpontosított és „gyenge

támogatást" nyújtott az alkalmazás, implementálás terén, ennek az alvállalkozó teljesítését negatívan befolyásoló konkrét hatását azonban nem fejtette ki.

A fent részletezett okirati, tanú- és igazságügyi szakértői bizonyítás eredményével - mely annak figyelembevételével volt értékelendő, hogy a projekt megvalósításában a szoftverfejlesztés és integráció tekintetében nem a felperes, hanem az alvállalkozó minősült forráskóddal és szakismerettel rendelkező szakségnek - tehát ellentétes, így ... igazságügyi szakértő véleménynyilvánításával kellően nem alátámasztott sem a projektvezetési feladatok megszegésére, a Megrendelői elállásban közreható felperesi eljárásra vonatkozó alperesi fellebbezési érvelés, sem az adott helyzetben elvárható magatartás tanúsításának a hiányára és erre alapítottnak a Ptk. 340. § (1) bekezdése alkalmazásának a szükségességére levont ítéleti jogi következtetés.

A Fővárosi Ítéltábla miután osztotta a kármegosztás tévességére vonatkozó felperesi álláspontot, a szükségtelensége folytán mellőzte a kármegosztás esetére a felperesre terhesebb, 72-28%-os arányt preferáló alperesi fellebbezés érdemi elbírálását és a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alperes részéről részben összecszerűség tekintetében is vitatott kártételekkel egyező alperesi marasztalás iránt a felperes megalapozottnak nyújtott-e be fellebbezést.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jogszerűsége vonatkozásában kétségbe már nem vonható Megrendelői elállás egyfelől a fővállalkozási szerződést a Ptk. 320. § (1) bekezdése alapján felbontotta - melynek jogkövetkezményét az előzményi perben hozott jogerős elsőfokú ítélet akként rendezte, hogy jelen per felperesét alperesként megfiúsulási kötbér megfizetésére és a megtartott hardver eszközök értékével csökkentett vállalkozói díj visszafizetésére kötelezte -, másfelől elzárta az alvállalkozási szerződés teljesítésének a lehetőségét, ezáltal az ezen jogviszonyban - a korábban már kifejtettek szerint kizárólag az alvállalkozó érdekkörébe eső okból - bekövetkezett lehetetlenüléssel összefüggésben felmerült kára követelésére vált jogosulttá a felperes az alperessel szemben a Ptk. 312. § (2) bekezdése szerint.

A Megrendelői elállás és perindítás folytán a felperes perre kényszerült, mely a pervesztességével zárult, az előzményi perben hozott első- és másodfokú ítélettel igazolt, hogy 900.000 forint kereseti illetéket, mindösszesen 3.461.809 forint jogtanácsosi munkadíjat a Megrendelő jogutódjának perköltségként megfizetni tartozik, és az előzményi per iratai szerint 2.500.000 forint jogorvoslati illetéket, 300.000 forint, 41.908 forint és 80.000 forint kiutalásra is került szakértői díjelőlegeket - az átháríthatósága hiányában - magának kellett viselnie, a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ezen költségek tényleges kárkénti követelése teljes egészében megalapozott.

Az előzményi perben a saját jogi képvisellel felmerült 10.487.300 forint, valamint az általa felkért magánszakértő és informatikai tanácsadó bevonásával felmerült 4.915.000 forint költség azonban csak részben, az alperes által elismert 8.264.800 forint, valamint 1.000.000 forint erejéig érvényesíthető, a Fővárosi Ítéltábla az alábbiak szerint osztotta az alperes ezen két kártételre vonatkozó fellebbezési érvelését.

A Pp. 75. § (2) bekezdése szerint perköltségnek minősülő, akár részletes számítással levezetett ügyvédi munkadíjhoz történő hozzájárulás még pernyertesség esetén sem automatikus, annak a pervesztes fél védelmében korlátot állít fel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése és 3. § (6) bekezdése, mely szerint a díjigénynek a pertárgy értékével és a ténylegesen elvégzett munkával összhangban kell állnia, és a felszámítás indokolatlansága mérséklést tesz lehetővé. Az előzményi per időtartamára, a jogvita bonyolultságára, a kifejtett munka időráfordításának a szükségességére, és különösen arra figyelemmel, hogy az ellenérdekű pernyertes fél jogtanácsosi képviseletével az első- és másodfokú eljárásban együttesen 3.461.809 forint munkadíj

meghatározására került sor, az alperes által elismert 8.264.800 forintot meghaladó részében a díjigény eltúlzott, így a kárkénti áthárítására nincs mód.

A kialakult egységes bírói gyakorlat a magánszakértő szakvéleményét a fél előadásaként értékeli, ugyanakkor a bevonása a gondos pervitel elősegítése érdekében a szakmai jellegű nyilatkozatok megtételéhez, illetve az igazságügyi szakértői bizonyítás eredményének az aggályossá tételéhez célszerű lehet, ebből következően a magánszakértő, illetve szakmai ismeretekkel bíró szaktanácsadó igénybevételének a költsége a jóhiszemű és célszerű pervittel kapcsolatban felmerülő költségnek minősülhet, a pernyertes fél arra igényt tarthat. Ugyanakkor e körben sem érvényesül automatizmus, a 3/1986. (II. 21.) IM rendelet 1. § (9) bekezdésében foglaltakkal összhangban kell eljárni, mely az igazságügyi szakértői bizonyítás esetén előírja a kirendelő szerv számára a szakértő által felszámított díj összegének, indokoltságának, különösen a szakértői vizsgálatra, a vélemény elkészítésére feltüntetett óraszámoknak, azaz a díjigény megalapozottságának az ellenőrzését. A bírói gyakorlat szerint a díjigény és ezen belül a munkaóra mennyiség felszámításának az ellenőrzése arra vonatkozhat, hogy az adott időráfordítás a kirendelő végzésben meghatározott szakértői feladat bonyolultsága, összetettsége, terjedelme figyelembevétel mennyiben volt indokolt. Az ugyanazon szakkérdésre a perben lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás költsége a magánszakértő díja meghatározásához megfelelő támpontul szolgálhat. Tekintve, hogy az előzményi per iratai szerint ... igazságügyi szakértő az alap- és kiegészítő szakvéleményét mindösszesen 753.717 forint szakértői díj ellenében készítette el, az alperes által elismert 1.000.000 forintot meghaladóan igényelt magánszakértői díj eltúlzott, kárként alappal nem érvényesíthető.

Bizonyítottság hiányában részben megalapozott a 150.605.820 forint és nem alapos a 49.000.000 forint felperesi követelés az alábbiakra figyelemmel. Kétségmentesen igazolt az előzményi perben hozott ítéletekkel, hogy a jogvita a felperes 150.605.820 forint marasztalásával zárult, mely - a megállapított kötbérfelelősség alapján - 29.840.000 forint meghiúsulási kötbér és - a Megrendelő díjfizetésének elállás miatti visszatérítése elrendelése folytán - 120.765.820 forint vállalkozói díj együttes összege. Ezen felül a felperes a fővállalkozási szerződés alapján részére az elállás folytán már ki nem egyenlített 49.000.000 forint vállalkozói díjára is igényt tart, azaz - azon érveléssel, hogy elállás hiányában, a fővállalkozási szerződésben foglaltak teljesülése esetén a teljes vállalkozói díjához hozzá jutott volna - az elmaradt hasznát a fővállalkozói díjával egyező összegben határozta meg.

A Fővárosi Ítélet tábla álláspontja szerint a meghiúsulási kötbér teljes egészében kárként áthárítható, továbbá felperes vagyona azáltal is csökkent, hogy a peres felek jogorvoslati tárgyaláson tett egyező nyilatkozata szerint bruttó 53.125.000 forint (42.500.000 forint + 25% áfa) alvállalkozói díjat kifizetett, ugyanis a jogviszony lehetetlenülése folytán ezen pénzbeli szolgáltatása az alkalmatlannak bizonyult alvállalkozói szolgáltatással nem ellentételezett, mindezért a tényleges kára 82.965.000 forint erejéig megalapozott.

Ugyanakkor az elállással összefüggő elmaradt haszon iránti követelését, azt, hogy az a fővállalkozási szerződés teljesítése esetén hozzá befolyó árbevétellel lenne azonos összegű, nem igazolta. Rámutat a Fővárosi Ítélet tábla arra, hogy a Ptk. 355. § (4) bekezdése alkalmazásához fűződő egységes bírói gyakorlat szerint az elmaradt haszon megtérítése iránti követelésnek a ténylegesen bekövetkezett, vagy minden bizonnyal bekövetkező károsodás mértékéhez kell igazodnia, a kár mértékének a megállapításánál nem a tervezett nyereség, hanem a tényleges vagyonsökkenés irányadó; nem önmagában a tervezett árbevétel alapján, hanem az árbevétel és az arra esőként kalkulálható költségek egybevetésével számítható az adott ügylettel alappal realizálható nyereség. Ezen szempontokat teljesen figyelmen kívül hagyó, téves felperes azon fellebbezési érvelése, hogy az elállásig részéről megtörtént projektfeladat teljesítésre tekintettel - elvégzendő feladatok hiányában - költségek, kiadások nem terhelték. A felperes ugyanis a teljes fővállalkozói

díjához hozzájutást célozta az elmaradt haszon iránti igénye előterjesztésével, tehát a projekt egésze megvalósulásának a költségeit kellett volna számba vennie - ekként minősül az alvállalkozótól megrendelt szoftver beszerzésének a költsége -, továbbá a gazdasági tevékenységével elérhető bevételére eső, a gazdálkodása nyereségességére kiható önköltségét, ekként minősül - többek között - a vállalkozás működtetésével, az irodafenntartással, a munkavállalók alkalmazásával együtt járó költség.

Tekintettel arra, hogy felperes az elmaradt haszon iránti követelését a fentieknek megfelelően ki sem munkálta, e körben bizonyítást sem kísérelt meg, az igény elutasításának volt helye.

Mindezért a per fő tárgya tekintetében benyújtott alperesi fellebbezés túlnyomóan nem, a felperesi - a kármegosztás mellőzése és az egyes kártételek megalapozottságának felülbírálatára eredményeképp - részben és akként vezetett eredményre, hogy az alperes marasztalása felemelésre került 75.302.910 forintról 82.965.000 forintra, 1.250.000 forintról 2.500.000 forintra, 1.730.905 forintról 3.461.809 forintra, 450.000 forintról 900.000 forintra, 150.000 forintról 300.000 forintra, 20.954 forintról 41.908 forintra, 40.000 forintról 80.000 forintra, 5.243.650 forintról 8.264.800 forintra, míg 2.457.500 forintról 1.000.000 forintra történő leszállításra került sor az ítélet Pp. 253. § (2) bekezdése szerinti részbeni megváltoztatásával.

Figyelemmel arra, hogy a felperesre kedvezőbb másodfokú döntéssel a pernyertességi arány módosult, az elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezés - a perköltség tárgyában benyújtott alperesi fellebbezésre tekintet nélkül is és annak önálló elbírálását szükségtelenné téve - felülbírálatra szorult.

A felperes a felemelt keresetében 222.291.837 forint megtérítésére támasztott igényt és az 99.513.517 forint erejéig lett eredményes, így a pernyertessége 45%-os, az alperesé 55%-os. Ezen arány alapulvételével a kereset érvényesítése körében felmerült saját költségek közül a felperes az 1.500.000 forint kereseti illetékből 675.000 forintra, az 56.000 forint igazságügyi szakértői díjból 25.200 forintra, mindösszesen 700.200 forintra; az alperes a 32.000 forint tolmácsdíjból 17.600 forintra, a szakértői költségek közül - az általa felkért magánszakértő tényleges munkavégzése terjedelmének és indokoltságának a megítélhetősége, ellenőrizhetősége hiányában, arra ugyanis önmagában a becsatolt számlák nem alkalmasak - az igazságügyi szakértő 672.830 forint díjából 370.056 forintra, mindösszesen 387.656 forintra támaszthat igényt, mely összegek ítéleti beszámításával a felperesnek jár 312.544 forint.

A 222.291.837 forint kereseti pertárgyérték után a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján felszámítható ügyvédi munkadíj nettó 4.422.918 forint, melyből felperes 1.990.313 forintra, az alperes 2.432.604 forintra jogosult, ugyanakkor az 53.259.680 forint viszontkereseti pertárgyérték vonatkozásában fennálló teljes alperesi pervesztesség következménye egyfelől a viszontkereseti illeték saját maga általi viselése, másfelől a felperes felé 1.797.790 forint ügyvédi munkadíj fizetési kötelezettség, így a felperesnek mindösszesen járó 3.788.103 forint és az alperesnek járó 2.432.604 forint ítéleti beszámításának volt helye, mely a felperes javára eredményezett 1.355.500 forint + áfa összeget.

Mindezért a fent kifejtetteknek megfelelően döntött a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezése részbeni megváltoztatásáról.

A felperes a fellebbezett pertárgyértéke (222.291.837 forint - 86.645.919 forint = 135.645.918 forint) alapulvételével és az alperesi marasztalás 12.867.598 forinttal történő felemelésére tekintettel a saját fellebbezése vonatkozásában 9%-ban, az alperes 91%-ban pernyertes. Az alperes a fellebbezett pertárgyértéke (53.259.680 forint + 86.645.919 forint = 139.905.599 forint) alapulvételével teljes egészében pervesztes, így a saját fellebbezésével felmerült jogorvoslati

illetéket maga viseli, a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forint jogorvoslati illetékből pedig a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alkalmazásával a felperes 2.275.000 forintot, az alperes 225.000 forintot tartozik a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alkalmazásával a felperesi fellebbezett pertárgyérték után járó ügyvédi munkadíj nettó 1.778.228 forint, melyből a felperesnek 160.040 forint, az alperesnek 1.618.188 forint jár; az alperes által fellebbezett pertárgyérték után felperesnek járó ügyvédi munkadíj nettó 1.799.527 forint, ezen összegek ítéleti beszámítása eredménye a felperes javára 341.380 forint + áfa, melynek másodfokú perköltségkénti megfizetésére kötelezte a Fővárosi Ítéltábla az alperest a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. február 14.

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Felker László
bíró